

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

6. De Electione, & Electi Potestate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

TITULUS VI.
De Electione, & Electi
Potestate.

SUMMARIUM.

1. Quid sit Electio?
2. Alia est activa, alia passiva.

Postulatio, de qua dictum, est modus extraordinarius creandi Prælatos, qui innititur gratiæ; subsequitur ordinarius, qui Juri innititur, nempe *Electio*. Et quia hæc Jus tribuit electo, etiam de electi potestate agitur.

1. Electio describi potest, quod sit *Persona idonea ad Ecclesiam vacantem per vota Capitularium, seu eligentium canonica vocatio*. Dico *persona idonea*: ut differat electio à *postulatione*, quæ est de persona impedimento canonico laborante, ut *precedenti tit.*: diximus. Dico, *per vota Capitularium*, ut differat electio à collatione, institutione, commenda, præsentatione & aliis similibus modis acquirendi beneficium: qui in *Lig. III.* tractantur; quare potissima vis, & ratio electionis in votis Capitularium, seu eligentium consistit. Et hæc sunt duplicia: * *alia activa*, scilicet illorum, qui eligere possunt; & *alia passiva*, illorum, qui possunt eligi, & dignitatis electivæ capaces sunt, velut in Trident. *Sess. 25. de Regul. c. 2.* statuitur: ut Religiosus contra voluntatem superioris proprietarius biennio activâ, & passivâ voce carere debeat; quod de voce in Capitulo intelligendum est. Si verò aliquis simpliciter tantum per Canones voce privetur, id in dubio de activa tantum, quæ propriè vox est, non etiam de passiva accipitur: sicut exemplum habetur in eodem Trident. *Sess. 22. de Reform. c. 4.* & ibi tradit Barb. *m. 14.* de illis, qui in
2. sunt duplicia: * *alia activa*, scilicet illorum, qui eligere possunt; & *alia passiva*, illorum, qui possunt eligi, & dignitatis electivæ capaces sunt, velut in Trident. *Sess. 25. de Regul. c. 2.* statuitur: ut Religiosus contra voluntatem superioris proprietarius biennio activâ, & passivâ voce carere debeat; quod de voce in Capitulo intelligendum est. Si verò aliquis simpliciter tantum per Canones voce privetur, id in dubio de activa tantum, quæ propriè vox est, non etiam de passiva accipitur: sicut exemplum habetur in eodem Trident. *Sess. 22. de Reform. c. 4.* & ibi tradit Barb. *m. 14.* de illis, qui in

Subdiaconatus saltem Ordine constituti non sunt, ut vocem in Capitulo non habeant. Videamus igitur de *voce activa*, & *passiva* eligentium, de *modo*, & *forma* electionis, ac demum de illis, quæ ad electionem factam consequuntur.

S. I.

Quinam vocem activam in Electione habeant?

SUMMARIUM.

1. Jus eligendi competit propriè illis, qui sunt de Collegio, & quibus modis possit acquiri extraneis?
2. Qualiter acquiratur consuetudine, vel præscriptione.
3. Qui sunt in quasi possessione juris eligendi, debent admitti ad electionem; & quot actibus acquiratur quasi possessio?
4. Laici sunt incapaces juris eligendi, & admitti faciunt electionem nullam, nisi habeantur ex privilegio Papæ.
5. Novitii, & Conversi nequeunt eligere, nisi Monasterium constaret ex Conversis.
6. Qui non est saltem Subdiaconus, hodie eligere non potest, & an id quoque procedat in Monasterio?
7. Censuris Ecclesiasticis irretiti, an & quando eligere possint; & quid hodie post Concilium Constantiense.
8. Religiosi proprietarii nequeunt per biennium eligere.
9. Indignum eligentes quo sensu pro ea vice jure eligendi priventur.
10. Absentes an & qualiter per Procuratorem, vel per literas eligere valeant.
11. Absentes qui vocandi ad electionem, & vel unus vocandus non vocatus potest irritare electionem.
12. Unus residuus de Collegio retinet jus eligendi, & qualiter possit electionem instituire.
13. Jus eligendi amittitur lapsa tempore a jure præfinito; & quod sit illud, ac qualiter computetur.
14. Electio facta post terminum an subsistat; & an Episcopus possit prolongare, vel restringere terminum juris?
15. Episcopo non utente jure electionis ad se devoluto, id non devolvitur ad Capitulum, sed ad superiorem.

De

DE jure communi illi solum eligere possunt, & vocem activam habent, qui sunt membra illius Collegij, cui jus eligendi competit. *cap. ult. 16. quest. 7. cap. 1. h. t. c. cum Ecclesia. 3. de Causa poss. & propriet.* Alij vero extranei non nisi speciali jure hanc eligendi potestatem consequuntur.

Et quidem personæ Ecclesiasticae, quæ de corpore, vel gremio Collegij non sunt, possunt acquirere jus eligendi. I. Ex privilegio S. Pontificis, qui pro plenissima sua in omnibus Ecclesiis, & beneficiis potestate eligendi jus concedit, & aufert, ut ex diversis juris Canonici locis, præsertim verò ex Regulis Cancellariæ doceatur.

II. Ipsi eligentes possunt in aliquem extraneum. v. g. Episcopum compromittere, & totum jus suum eligendi, saltem pro una vice, in eum conferre, ut ille solus valeat eligere, & constituere Prælatum in Ecclesia vacante. *cap. causam. 8. h. t.* Univerfim autem, & in perpetuum jus electionis Capitulares à se abdicare, & in alium transferre non possunt: quia jus electionis non tam favore eligentium, quam ipsius Ecclesiæ, cui melius per electionem, quam aliam provisionem consultum est, conceditur.

III. Ex unanimi consensu possunt eligentes etiam extraneum Clericum secum ad Capitulum, & electionem admittere. *c. scriptum 40. h. t.*

IV. Patronus Ecclesiasticus potest sibi in fundatione Ecclesiæ Collegiatae jus eligendi reservare: quia in fundationibus Ecclesiarum honestæ conditiones admittuntur, ut major sit hominum ad Ecclesias fundandas promptitudo. *c. præterea. 23. de Jure patron. cap. 4. de Condit. appof.* Si in fundatione nihil reservatum sit, vel si ex Ecclesiâ simplici patronata facta sit Ecclesiâ Collegiata, tunc patroni consensus non in ipsa electione, sed primum post illam, & qui-

dem magis de honestate, quam necessitate requiretur. *Text. & DD. c. nobis. 25. de Jure patron.*

V. Consuetudine vel præscriptione etiam jus eligendi acquiritur. *c. cum Ecclesia. 3. de Causa poss. & propriet.* spatio scilicet 40. annorum: quia præscriptio, & consuetudo contra Ecclesiam, & Canones est. Atque præscribens jus eligendi etiam jus postulandi præscripsisse censetur, quamvis intra tempus præscriptionis nunquam se casus postulationis obtulerit, ex generali regula, quòd illi, qui eligere, etiam postulare valeant. *cap. 4. de Postul. Prælat.* Non obest, quòd præscriptio sit strictæ interpretationis; non extendatur de casu ad casum; nec censeatur plus præscriptum, quam possessum &c. nam ista locum non habent in his, quæ connexa sunt, & ad unum finem tendentia: de connexis enim idem est iudicium; unde & qui in quasi possessione juris eligendi est, per consequens etiam, & connexionem jus postulandi possidere intelligitur.

Sed utrùm ad præscriptionem istam juris eligendi titulus requiratur, *dubitari solet?* Quidam affirmant, eò quòd præsumptio juris sit contra præscribentem, quo casu aut tempus immemorabile, aut titulus requiritur. *cap. 1. de Prescript. in 6.* Probabilius tamen videtur cum Panor. *in d. cap. cum Ecclesia. n. 3.* solum exercitium eligendi cum lapsu temporis quadragenarii absque alio titulo sufficere; tum quòd in eodem *c. cum Ecclesia.* præter tempus, & possessionem nullius tituli mentio fiat, cum tamen ibidem tam super petitorio (in quo regulariter necesse est monstrare titulum) quam possessorio actum fuerit: tum quòd in *incorporalibus juribus* plerumque scientia, & patientia adversarii loco tituli habeatur. *L. si quis diuturno. 10. ff. Si servi-*

ius vendic. L. si ego. 11. ff. de Publiciana in rem act. Citatum verò *cap. 1. de Prescript. in. 6.* accipiendum est non de simplici solum præsumptione, quæ est contra præferentem, sed de præsumptione cum forti resistantia propter grave præjudicium, vel inconvenientiam ex præscriptione emanantem, ut si contra Parochum decimæ præscribantur, sicut explicat Covar. *Var. Resol. c. 17. n. 7.*

Coeterum etiam ante completum præscriptionis tempus illi, qui in pacifica possessione juris eligendi sunt, ad electionem admitti debent: quia pendente lite non debet aliquis commodo suæ possessionis privari. *dict. c. cum Ecclesia. §. c. 1. & 2. Ut lite pendente &c.* Putat quoque Gloss. *in sape d. c. cum Ecclesia. in V. trium Episcoporum*, quasi possessionem juris eligendi per unum etiam actum acquiri, adeo ut accedente lapsu 40. annorum, quibus fortè electus vixit, ipsum jus præscriptum censeatur, nisi ex adversa parte probari possit, illum primum actum vi, aut precario exercitum fuisse, ad exemplum servitutis rusticæ ducendi aquam per fundum alienum, cuius possessio uno actu acquiritur. *L. 1. §. questum. ff. de Aqua quotid. & strva.* Quod sanè non est absque difficultate, cum jus eligendi magis assimilari videatur servitutibus discontinuis, itineri, actui, & similibus, in quibus frequentia actuum ad acquirendam possessionem requiritur. *L. 1. §. hoc interdicto. ff. de itinere, actuque privato.* Et maxime si de consuetudine loquamur, satis receptum est, ad eam introducendam actuum pluralitatem desiderari, & colligitur ex *d. c. cum Ecclesia.* ubi prætendentes præscriptionem juris eligendi tres actus possessorios allegarunt. Similes textus sunt in *c. cum olim. 7. de Causa poss.* ibi: *duobus Archidiaconis. & in c. quere-*

lam. 24. in fine. h. t. ibi: pensio annuatim per multa tempora persoluta &c. Et ideo ad acquirendam quasi possessionem eligendi, præsentandi, conferendi, &c. duos saltem actus desiderat Roman. *Consil. 70. n. 13.* Flores de Mena *Quest. var. quest. 2. n. 25.* citati apud Barb. *in collect. ad d. c. cum Ecclesia. n. 10.* Ipse tamen Barbosa *d. l. cum pluribus*, quos allegat, & ut asserit, communiore sententia, censet ex unico etiam actu quasi possessionem juris eligendi, & præsentandi, & similibus iurium incorporalium acquiri; quod Innoc. *in cod. c. cum Ecclesia. num. 5.* & Panorm. *ibidem num. 22* intelligunt circa incorporalia iura, quæ non solent alicui facile concedi, nisi quasi ex debito, quod ut plurimum iudici arbitrarium existimant. Verum ad complendam præscriptionem juris eligendi satis aperte consentit Barbosa *d. l. num. 11. vers. tertio responderi.* plures actus possessorios debuisse juxta textus præallegatos intervenisse: non enim videtur satis continuata possessio, quæ non nisi semel exercita fuit, & tamen ex ipsa rei natura importat actus reiterabiles; neque satis potest argui patientia adversarij, quando occasio impediendi non fuit, dum scilicet electus, in cuius electione prima vice possessio cepta est, 40. annis vixit, & interea nullus alius casus electionis evenit.

Notanter autem hæcenus de extraneis Clericis locutus sum, quatenus illi jus eligendi acquirere possunt. Laici verò juris eligendi, sicut & aliorum iurium spiritualium regulariter incapaces sunt. *c. decernimus. 2. de Judicis.* ideoque inprimis ex conventionem vel pacto Capitularium admitti nequeunt; imò qui laicales personas, sive ab usum secularis potestatis ad eligendum admiserint, faciunt electionem nullam, per triennium ab officio, & beneficio, conse-

quenter etiam à jure eligendi suspenduntur, *c. quisquis 43. c. Massana. 65. h. tit.* quam tamen suspensionem non esse latam, sed ferendam sententiam putat Joan. Andreas *in eodem c. 43. in fine.* & ibi etiam Gl. & Innoc. *in V. suspendantur.*

Licet verò secularis potestas quandoque electionibus rectè & laudabiliter assistat contra alios, qui eorum electionem turbare nituntur; præsentiam tamen physicam in ipso actu & loco electionis, licet citra votationem, exhibere non debet, aliàs ex multorum sententia, quam pluribus propugnat, & à S. Congregatione confirmatam refert Fagnan. *in c. quisquis num. 32. & seq.* electio invalida reddetur. Ratio est, quòd sola etiam præsentia Principis, vel secularis potestatis, vel nunc, vel successu temporis eligentibus formidinem incutere, & libertatem eligendi forsitan contra intentionem Principis tollere valeat, nec sit conveniens coram seculari Principe tractatum, & serutinium habere de meritis & defectibus eligendorum. Si autem persona Laici intervenientis non esset formidabilis, sed necessaria pro teste, vel Notario, magis communiter receptum est, admitti posse. Fagnan. *id. l. num. 20.* Si per violentiam se intruserit secularis potestas, non obstabit electioni, præsertim si protestatio aliqua à Capitularibus interponatur.

Deinde nec consuetudine, nec præscriptione etiam temporis immemorialis jus eligendi seculares acquirunt, quia possessionis incapaces sunt, sine qua non currit præscriptio, sicuti in simili alibi diximus de præscriptione jurisdictionis Ecclesiasticæ, juris conferendi beneficia, juris decimandi & similia. Illa tamen consuetudo non est prorsus improbanda, quòd mors Prælati nunciari debeat Principi, aut Patrono seculari, ejusque consensus aut pa-

tius patrocinium, ac defensio peti ad novam electionem instituendam. Item ut electio facta Patrono aut Principi infirmetur, ejusque consensus desuper requiratur, quem tamen negare non potest, nisi ob Canonicum impedimentum electi. Hostien. *h. tit. §. quis possit eligere.* Text. *in c. cum inter. 18. junctà Gl. in V. vice Regià. & c. sacrosancta. 51. h. t.* Innoc. *in c. quòd sicut. 28. eodem.*

Ex privilegio etiam S. Pontificis secularibus jus eligendi competere potest, quia non excedit potestatem S. Pontificis Laicos secundum quid Clericis æquiparare, & ad jura spiritualia habilitare, prout de facto ad jus patronatus (quod spirituale est, & absque iunonia vendi non potest. *c. de jure. 16. de jure patronatus*) omnes seculares habilitati sunt. Difficilius autem jus eligendi, quàm præsentandi conceditur; quia jus eligendi est potentius, & majus jus tribuit electo, ac plerumque est circa Prælatos Ecclesiasticos, quorum autoritas in spiritualibus non debet à secularibus dependere.

Porro etiam inter eos, qui de corpore & Collegio Ecclesiæ vacantis, sunt, qui vocem activam in electione non habent, ut I. Novitii, licet quoad privilegium Canonis, & fori accenseantur corpori Monasterii, jus tamen eligendi non habent, antequam tacitam vel expressam professionem emiserint, *c. ex eo. 32. in Ecclesiis. h. tit. in 6.*

II. Conversi Laici, qui Ordines Clericales non habent, unà cum Clericis Religiosis ad electionem admitti non debent. *d. §. in Ecclesiis.* ubi Gl. *in V. cum Clericis.* notat, si in aliquo Ordine vel Hospitali solis essent Laici conversi, illis non denegandum fore jus eligendi sibi Superiorem.

III. Nec ipsi Clerici eligere possunt, nisi ad minus in sacro Suddiaconatus Ordine

ENGEL
 1720
 III

constituti sint, ut enim tantò majus ad suscipiendos Ordines sacros incitamentum sit, & præcludatur via post plurimum annorum fructus Ecclesiasticos perceptos deferendi statum Clericalem, statuitur in *Clem. 2. de Ætate & qual. &c.* & in Trident. *s. s. 22. de Reform. c. 4.* ut nullus in Cathedrali, Collegiata, seculari, vel Regulari Ecclesia vocem in Capitulo habeat, qui saltem in subdiaconatus Ordine constitutus non sit. Existimant quidem aliqui has constitutiones non procedere circa illas Regulares Ecclesias, in quibus vi Regulæ Ordinis omnes omnino Religiosi, etiam si in sacris Ordinibus non sint, ad Capitulares actus, & electionem admittuntur, eò quòd lex generalis non tollat statuta particularia, nisi in quantum exprimit. *cap. 1. de Const. t. in 6.* Sed vereor, ne contrarium communiùs tam inter DD. quàm usu (in illis saltem locis, ubi Tridentinum observatur) receptum sit, & generaliter de electione Abbatum tradit Tambur. *de Jure Abbatum tom. 1. disp. 5. quest. 8. num. 8.* quia statutum illud Regulæ nihil continet speciale, sed ante Tridentinum & Clementinas fuit juri communi conforme. *c. Abbatem 3. cum seq. causa. 18. q. 2.* ergò per contrarium jus commune sublatur intelligitur. Nihil tamen obest, quin consuetudine alicujus loci adhuc jus antiquum in Monasterijs præsertim retineri valeat secundum ea, quæ de auctoritate consuetudinis tradidimus: quia potissima intentio Concilij fuit, providere Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis secularibus, ut Canonici sacros ordines suscipere, quò minus post plurimum annorum perceptos fructus beneficio & Clericali renuciare valerent. Nec est irrationabile, etiam juniorum vota audire, quibus teste S. Patre Benedicto Deus sapiens suam mentem reyclat.

IV. *Eligere* non possunt, qui censura, excommunicationis, suspensionis, interdicti, aut irregularitatis notati sunt *c. un. Ne sede vac. in 6. c. cum dilectus. 8. vers. quia nobis. de Consuetud. c. cum inter. 16. h. t. c. is qui. 18. §. is verò. de Sent. ex com. in 6.* Verùm hic aliqua advertenda sunt, & imprimis, quòd *excommunicatio* tantum *major* privet electione, *minor* autem privet voce passivâ tantum, non activâ *c. ult. de Clerico. excom.* Cui non resistit. *c. illa. 39. h. tit.* ubi dicit Innocentius III. Se ex plenitudine potestatis suppleri defectum, si quis esset, quòd electio ab excommunicato minore excommunicatione celebrata fuisset: nam communis est DD. interpretatio cum *Gl. in eodem c. in V. suppletis.* quòd hæc suppletio defectus non fuerit simpliciter necessaria, sed superabundans ad omnem dubitationis scrupulum tollendum, & quòd tempore Innoc. III. non fuit satis in jure expressum, id Greg. IX. *in d. c. ult.* apertius declaravit.

Deinde *suspensio à beneficio* non impedit jus eligendi: quia eligere propriè loquendo non est effectus beneficii, sed potius actus officij, aut jurisdictionis. *Suspensio* autem *ab officio* propriè impedimentum electionis ponit, & quò minus actus officij rectè exerceri valeant. *Gl. in c. cum Wintonensis. 25. V. admiserunt. & ibidem Panorm. num. 10. h. tit.*

Interdictum quoque *locale* non videtur obstat electioni, quia importat solum administrationem prohibitam quorundam Sacramentorum, & sepultura Ecclesiastica, de quibus non est electio, sed *interdictum personale*, quòd importat suspensionem. *arg. c. cum inter. 16. h. tit.* qui verò violat interdictum locale in loco interdicto sine speciali privilegio celebrando, efficitur irregularis, & ab electione tam activa quàm passiva

passiva remouetur. *cap. is qui 18. §. is ve-*
ri. de Sent. excom. in 6.

Demum hodie post Concilium Constanzie, & Extravag. Martini V. *Ad euitanda.* (de qua in *Lib. V. de Sent. excom.* pluribus agemus) excommunicati, suspensi, & interdicti, nisi sint denunciati, aut notorii Clericorum percussores, sicut ab aliis fidelibus requisiti officium suum etiam in spiritualibus exercere, & cum eis communicare possunt, ita pariter ad electionem activam non improbabiler admitti posse videntur. Nec obstat, quod in d. Concilio Constantiensi ipsis censuratis nulla gratia sit facta: quia electio activa non tam gratiam & favorem eligentis: quam principaliter favorem electi & Ecclesie concernit. *Zoel. h. tit. num. 10.*

8 V. Eligere per biennium nequeunt, Religiosi proprietarii, sive qui votum paupertatis violante, retinendo aliqua bona contra voluntatem superiorum expressam, vel saltem rationabiliter praesumptam convinctur. Trident. *Sess. 25. de Regul. c. 2.* qua de re infra in *Lib. III. in Tit. de Statu Monachorum.* tractabimus.

VI. Qui indignum scienter elegerunt perducunt pro ea vice jus eligendi: & si electio in Cathedrali Ecclesia celebrata sit, insuper a beneficiis, quae in eadem Ecclesia obtinent, per triennium ipso jure suspensi sunt. *c. cum in cunctis 7. §. Clerici. h. tit. c. si compromissarius. 37. eodem in 6.*

9 Quod autem dicitur eligentes indignum pro ea vice jure eligendi privatos esse, hanc interpretationem habet, quod illa vice, qua hic & nunc electio de indigno a majori parte Capituli celebrata publicata, ac insuper publicae seu communis electionis decretum (de quo in §. 3. n. 39.) desuper formatum est (tunc enim proprie perfecta est, & dicitur electio. *s. Perpetuo. 7. h. tit. in 6.*)

tota potestas Capitularis in minore parte eligentium resideat, ita ut hi, si concordati fuerint, suam electionem renovare & publicare, vel novo scrutinio in aliquem dignum convenire valeant. Videatur text. *Gl. & Panorm. in c. congregato. 53. h. tit.* Si vero contingeret, hunc a minore parte electum non acceptare, mori vel occulto impedimento laborare, & ita nova electio formanda esset, jam alii Capitulares, qui prius indignum elegerunt, excludi amplius non possent. *Gl. in c. cum Wintonensis. 25. V. tertia. h. tit. & in c. si electio. 26. V. interrum. eodem in 6. Laym. in 99. can. Distinctio. de Prael. Eccles. quaest. 64.* Si denique omnes omnino Capitulares in indignum scienter consenserint, jus eligendi pro ea vice ad superiorem devolvitur, *c. b. n. 23. h. tit. Panorm. in d. c. cum Wintonensis 25. v. 6. h. tit.* Est tamen hic notabile, quod cum aliis contra alios docet Passerinus in *Tract. de electi. c. 29. n. 94. & seqq. c. 31. n. 25.* quod haec poena privationis ob electionem indigni tantum habeat locum in electione ad Episcopatum, non vero ad inferiores dignitates, praesertim Regularium, sed tales eligentes puniendi sint alia poena arbitraria. *arg. c. si compromissarius. 37. h. tit. in 6.* Item *d. c. 29. num. 97.* tradit Passerinus, quod poena eligentium indignum duntaxat intelligatur de indigno ex his 3. causis, scilicet ob defectum *Naturalium, scientiae, & morum,* secus vero si fuerit indignus, vel intelligibilis ex alia causa, v. g. quia est corpore vitiatum, neophytus, bigamus, vel alias irregularis absque delicto, &c.

VII. Eligere non possunt *absentes*, qui personaliter in loco electionis non comparerint, si iustum aliquod veniendi impedimentum non habeant: si vero iusto aliquo impedimento detenti sint, Procuratorem

ad dandum votum constituere possunt. Et hic Procurator regulariter debet esse unus de Collegio, sive Capitulo, ac petentibus reliquis Capitularibus in animam principalis jurare, quod is personaliter accedere non valeat. *c. quia propter. 42. §. illud autem. h. tit.* Dico, petentibus reliquis: quia Capitulares, si velint, possunt acceptare Procuratorem etiam à non impedito, & etiam aliquem extraneum Clericum, qui non sit de Capitulo, cum hac dispositio juris sit in ipsorum favorem, cui propterea renuntiare non prohibentur. Panor. *in d. §. illud autem. c. si quis justo. 46. §. absens. h. tit. in 6.*

Porrò Procurator simpliciter constitutus non potest alium suo, & alium principalis nomine eligere, eadem enim conscientia, quæ tenetur digniorem suo nomine, tenetur etiam eligere nomine principalis, nisi habuerit mandatum speciale de certa persona eligenda: quia tunc non tenetur suum iudicium conformare iudicio principalis. *d. c. si quis justo. §. porrò. & ibi Gl. in V. nihil agit. h. tit. in 6.* Per literas autem absens suum votum dare non potest, quamvis nullus sit à Capitulo, qui Procuratoris officium subire velit, & Capitulum nolit extraneum admittere: quia de forma scrutini est, ut vota dentur sigillatim & secretò in ipso scrutinio; tales autem literæ deberent imprimis legi, & tanquam propria manu scriptæ cognosci à Capitulo; & deinde votum suum in literis exprimens ipsum scrutinium præveniret. *d. c. si quis justo. 46. §. absens.* Docet tamen Laym. *in Quest. Canon. de Prælat. Ecclesiast. quest. 44.* in electionibus Regularium, in quibus forma scrutini exactè non servatur, sed schedulæ obsignatæ in unam urnam conjiciuntur, nihil obitare, suffragium ita scriptum ab absente, vel infirmo ad Capitulum

Sed & illud observatione dignum est, quòd à S. Congregatione decisum referunt Garc. *de Benef. p. 5. c. 4. n. 200.* & ex eo Barb. *ad Trident. Sessi. 25. de Regul. c. 6.* quòd in electionibus Regularium (in quibus per *d. c. 6.* Trid. sub poena nullitatis statuitur, ut fiant *per votum a secretis*, quæ cum nominibus eligentium nunquam publicentur) non possit constitui procurator de conventu *cum speciali mandato* de certa persona eligenda, sed bene cum mandato *generali* de persona incerta, quæ ipsi Procuratori digna visa fuerit.

Cæterum ad electionem vocandi sunt omnes Capitulares etiam absentes, qui debent vocari, & volunt, ac commodè possunt interesse. *d. c. quia propter. 42. h. tit.* nisi essent valde remoti. *c. cum inter. 18. h. tit.* quandonam autem dicantur *valde remoti*, ex consuetudine locorum delumendum erit; quæ aliquando habet, ut omnes, qui in eadem Provincia, imò in eodem Regno sunt, vocentur; alias ex eo, ac commodè ob distantiam loci in termino electionis comparere valeant. *Gl. in d. c. 18. in V. remoti & c. in Genesi 55. h. tit.* Quòd si vel unus, qui de jure aut consuetudine vocari debuisset, vocatus non sit, potest agere de contemptu, & irritare electionem, nisi ob bonum pacis velit expressè, aut tacitè renunciare juri suo, & electioni consentire. *c. quod sicut. 28. c. bone 36. h. t. n. 56. & seq.*

Si verò aliqui vocati nolint interesse, aut ob impedimentum non possint, tunc totum jus eligendi apud residuos presentes est, idque etiam apud unicum, sicut alias Collegii aut Universitatis alicujus jura etiam in uno conservantur. *arg. l. sicut. 7. §. 2. ff. Quod cujuscumque Universit. nom.* hic autem unicuique licet seipsum ob notam ambitionis

elige-

eligeret nequeat, potest tamen alium idoneum ex suo vel alio Capitulo nominare, & superiori presentare ad confirmationem, vel certè in superiorem ipsum, aliumve Clericum unum vel plures compromittere, ac jus eligendi conferre, à quibus deinde etiam ipse, si idoneus fuerit, eligi poterit. Laym. de Pralatis Eccles. quest. 36. cum Panorm. & Innoc. in c. cum nobis. 19. h. t.

12 VIII. Demùm eligere nequeunt Capitulares, si tempus electioni à jure prescriptum per negligentiam elabi patiantur: ne enim ex defectu Pralati damnum temporale aut spirituale Ecclesie eveniat, statutum est in c. ne pro defectu. 41. h. t. ut in Ecclesiis Cathedralibus & Regularibus intra tres menses nova electio instituat. Porro cum ibidem tantum de Cathedralibus & Regularibus Ecclesiis mentio fiat, communis est DD. sententia, quòd electio in Ecclesiis Collegiatis, in quibus seculares Presbyteri degunt, sicut aliorum beneficiorum etiam dignitatum in Ecclesiis Cathedralibus existentiis electio vel collatio, terminum sex mensium habeat. cap. 2. de Consec. Præbende ex ea etiam specialitatis ratione, quòd in Ecclesiis Collegiatis sede quoque completa potissima jurisdictio in Clericos seculares competat Episcopo, ut proinde ejus sedis vacatio non tam periculosa sit Ecclesie, quàm in Ecclesiis Cathedralibus & Regularibus. Notat tamen Panorm. in d. c. ne pro defectu. 41. num. 5. quòd si Prælati alicujus Ecclesie Collegiate etiam secularis haberet ex jure speciali jurisdictionem generalem sicut Abbas, tunc in tali Ecclesia ex identitate rationis deberet observari trimestre. Si ergo prædictum trimestre, aut semestrem Capitulares negligenter elabi permitant, privantur pro ea vice jure eligendi, quòd ad superiorem, ad quem alias electionis confirmatio pertinet, devolvitur,

qui Deum præ oculis habens, ait Pontifex in d. c. ne pro defectu non debet differre ultra tres menses cum consilio Capituli sui, & aliorum virorum prudentium viduat a Ecclesia de persona idonea, ipsius quidem Ecclesie, vel alterius, si digna non reperiat in illa, canonice providere, si canoniam voluerit evadere electionem. Atque hæc electio competit Episcopo seu superiori jure devoluto, confirmatio autem jure proprio. Sed an uno actu vel diversis electio devoluta & confirmatio electi expedienda? diversæ sunt DD. opiniones apud Panorm. in d. cap. ne pro defectu. 41. num. 4. quia tamen ante confirmationem Prælatorum solent præmitti certa examina, edictalis citatio contradictorum, si qui fuerint, ideò vix commodè uno actu res expediri posse videtur, quin potius prius faciendæ electio, & postea præmissis præmittendis confirmatio.

Dixi: si per negligentiam tempus elapsum sit; aliud est, si ob justum impedimentum. v. g. belli, pestis &c. electio retardata fuerit. d. c. ne pro defectu. ubi Gl. in V. justo impedimento. Imò tametsi ex propria Capitularium culpa tale impedimentum proveniret, ut quia suspensionis, vel aliam censuram contraxerunt, à quâ absolutionem intra trimestre obtinere non poterunt, tempus electionis stante tali impedimento non computatur. c. quia diversitas. s. de Consec. Præb.

Currit etiam terminus electionis non præcisè à die vacationis, quo Prælati mortui est, sed à die scientiæ, quo mors ejus (qui fortè in remotis agebat) Capitulo per certum nuntium innotuit, d. c. quia diversitas. in fine. Sed & si electio effectum non habuerit, ut quia electus acceptare noluit, vel ante confirmationem mortuus est, aut renuntiavit, vel occultus ejus

defectus Canonicus obstanti electioni proditus est, conceditur Capitularibus à die renuntiationis, mortis, vel detecti impedimenti integrum tempus ad novam electionem faciendam, dummodo nihil fraudulenter egerint in praemissis. *c. si electio. 26. h. t. in 6.* ubi Gl. *in V. si fraudulenter.* ponit exemplum, si v. g. ultimâ die trium mensium Capitulares, qui haecenus convenire non potuerunt, studio eligant talem, quem sciunt dissenfurum, & non accepturum electionem, ut tempus tantum electionis renoveretur, quæ fraus ipsis patrocinari non debet, sed potius devolutio electionis ad superiorem fieri, ita tamen si fraus & dolus contra Capitulares perspicue probatus fuerit, in dubio autem dolus non praesumitur. *L. dolum. 6. C. de Dolo.*

14. Quid autem dicendum, si Capitulares post lapsum terminum de facto aliquem elegerint, an hæc electio prorsus nulla à superiore declarari debeat? *¶* de rigore juris esse invalidam, utpotè factam eo tempore, quo jus eligendi à Capitularibus ablatum ipso jure ad superiorem devolutum est. *c. licet. 3. de Suppl. negl. Pralat.* de æquitate tamen sustineri posse à superiore, si nemo se opponat electioni, & electus aliàs idoneus sit. *c. literas. 4. de Suppl. negl. Pralat.* Cum ergò Episcopus vel alius superior jus confirmandi habens possit tolerare electum post terminum elapsum, non videtur improbable, quin eodem modo possit jus ad se devolutum Capitularibus cedere, illisque tempus sibi competens ad eligendum assignare, ut non tam jure proprio, quam superioris nomine eligant. Restringere autem terminum electionis à jure Capitularibus indultum inferiori S. Pontifice, nisi ex publica causa, & ob moram Ecclesie valde damnosam non posset, quia jus commune tollere, & juris beneficio aliquem privare,

ad solum Legislatorem ordinariè spectat. Quòd si Episcopus jure electionis ad se devolutio non utatur intra trimestre *juxta c. ne pro defectu. 41. h. tit.* devolutio ulterius non fiet ad Capitulum ejus, sed ad proximum superiorem, scilicet Archiepiscopum, vel alium, si Episcopus sub Archiepiscopo non sit: quamvis aliter se res habeat in aliis beneficiis non devolutis, sed immediatè ad collationem Episcopi pertinentibus, ut docet Panorm. *in c. cum in cunctis. 7. §. Clerici. & in d. c. ne pro defectu. 41. num. 6. h. tit.*

§. II.

De Electione passivâ, & quinam ad dignitates Ecclesiasticas eligi possint, vel non.

SUMMARIUM.

16. Laicus eligi non potest.
17. Eligendus quos ordines habere debeat.
18. Electus post electionem contrahens impedimentum, quò minus debito tempore ordinari possit, an confirmandus?
19. Eligendus in Abbatem debet esse expressè vel tacite professus, nisi Ecclesia sit simul Cathedralis.
20. Eligi potest etiam ex alieno gremio, idque consuetudine introduci.
21. Electionem faciendam ex alieno gremio an possit Episcopus statuere, vel jubere?
22. Eligendus debet esse ejusdem Ordinis.
23. Censurati, irregulares, & infames non possunt eligi, & ibi, an moralis bigamia, vel viduitas corrupta possit eligi in Abbatissam?
24. Illegitimè nati sunt ineligiblees, & quid de legitimatis?
25. Quid de hereticis, eorumque fautoribus & descendentibus, nempe schismaticis, & ordinatis ab illis.
26. Neophyti non possunt eligi.
27. Nec Simoniaci.
28. Etas quæ requiratur in eligendo?
29. Scientia quæ
30. Episcopus unius Ecclesie non potest eligi ad aliam, sed postulari, secus in Abbate ejusdem Ordinis.

Plures

16 Plures sunt, qui à sacris Canonibus electionis passiva, & ad dignitates electivas inhabiles declarantur, quos per ordinem enumerabimus.

I. Sicut aliorum beneficiorum nullus Laicus, qui tonsuram aut clericales Ordines non habet, capax est, ita & multò minus ad Prælaturam sive dignitatem Ecclesiasticam eligi valet; & licet in quibusdam Episcopatus Germaniæ Laici, & Aethiopi Episcopus teneant, id tamen de facto solum, ac per potentiam, & intrusionem hæreticorum, non de jure contingit. Item non excedit potestatem S. Pontificis, quam habet in omnibus beneficiis, alicui Principi, vel alteri Laico domino fructus de Episcopatu vel Prælatu aliqua ad tempus vitæ concedere, qui tamen propterea non erit propriè Prælati illius Ecclesiæ dicendus. Sed & Commendatarii Episcopi vel Abbates, qui plerumque Principes vel magni domini sunt & quidem sæculares, tonsuram saltem Clericalem aut Minores Ordines accipere debent.

17 II. Eligendus ad Cathedralē Ecclesiam, vel Episcopatum non sufficit, quòd Clericus sit in Minoribus, sed ex Trident. Sess. 22. de Reform. c. 2. debet in sacro Ordine Subdiaconatus saltem sex mensibus prius fuisse. Imò juxta Bullam Gregorii XIV. qua incipit: *Onus Apostolica servitus* &c. ajunt ob pluralem Ordinum mentionem ibi factam requiri, ut prius constitutus fuerit 6. mensibus in omnibus, sicut refert Barb. in Collect. ad d. c. 2. Trident. n. 2. Loquor de eligendo ad Episcopatum, aliud est, si per dispensationem alicui in Commendam concedatur, ut dictum.

Circa Abbatis, vel Regulares dignitates non habetur in jure expressum, quòd eligendus ad eandem debeat esse in majoribus Ordinibus, sed sufficit, si sit annorum 25. in-

choatorum, & ut primo anno numerando à die adeptæ possessionis, vel quo adipisci potuit, sacerdotium suscipiat. c. 1. de Etate & qualitat. c. cum in cunctis. 7. §. inferiora. h. tit. cap. licet Canon. 14. c. commissi, 35. eodem in 6. Est tamen hic annus non continuus, sed utilis, qui non currit justè impedito. Si verò cessante impedimento elapsus fuerit, ipso jure privatio dignitatis inducitur; nec ita privatus per novam electionem assumi poterit, ne conflictio juris eludatur. d. c. commissi.

Sed quid, si electus post electionem in tale impedimentum incidat, quod ultra annum & diutius duraturum sit, anne dignitate privandus erit? N. si impedimentum tantum sit, ut physicà vel morali certitudine sit perpetuum, vel plures annos sine certo fine duraturum, privari posse electum. d. c. 1. de Etate & qualitat. in casu tamen necessitatis, quo aliquis æquè idoneus haberi non posset, dispensativè admitti valeret in Abbatem etiam non sacerdos. c. tuam. 10. d. tit. de Etate & qualitat. & quia hoc ita jure communi decretum est, ideo in tali casu dispensationem competere Episcopo cum Hostien. tenet Panor. in d. c. tuam. in fin. Extra casum necessitatis autem solum S. Pontifex, qui supra Canones est, dispensare deberet. Si verò impedimentum sit physicà vel morali certitudine tantum temporale, licet ultra annum extendatur, dummodo non ad multos annos, non erit electus dignitate privandus, arg. d. c. commissi. §. l. 1. in 6. & Clem. 2. de Etate & qualitat. Alia autem distinctione utitur Gl. in d. cap. 1. de Etate & qualitat. in V. amittant. & ibidem Fagn. num. 34. cum Innoc. Hostien. & alijs. An nimirum post electionem aliquis proprià culpa incidat in impedimentum, ut quia fortassis pugnando manum amisit, vel an sine culpa sua?

ita

ita ut priori casu privandus sit dignitate, non autem posteriore, ne afflictio addatur afflictio, *arg. c. 1. de Cler. agros.* Hæc distinctio rectè teneri potest, si ponamus, quod aliquis non solum electus, sed etiam confirmatus sit, & ita jus plenum in beneficio acquisierit: si verò electus tantum esset, non videretur ob impedimentum sacerdotii perpetuum, tamen sine culpa contractum, Ecclesiæ expedire, ut confirmatio impendatur: beneficium enim datur propter officium, officium autem Prælati consistit non tantum in œconomica administratione, sed etiam divinorum officiorum digna celebratione. Quod si impedimentum tantum temporale, & brevi duraturum esset, non putarem distinguendum, suâ vel alienâ culpa electus in id incidisset: quia non agitur de notabili damno Ecclesiæ, & non est absolutum officium, ergo nec beneficii impedimentum, sicut etiam docet, & priorem distinctionem nostram veram asserit Laym. *de Prælati Ecclesiasticis. quest. 186.*

79 III. In Ecclesiis Regularibus ad Abbacias eligi non possunt, qui Ordinem professi non sunt, *cum in Magistrum assumi non debeat, qui formam discipuli non assumpsit, nec sit proficiendus, qui subesse non novit*, ut dicitur in *c. cum in magistrum. 49. h. tit.* Neque sufficit *in actu* professio, sed *expressa* requiritur in *c. nullus 28. & ibi Gl. in V. expressè. h. tit. in 6. Trid. Sess. 25. de Regul. c. 21.* nisi Ecclesia illa Regularis esset simul Cathedralis, ita ut eligendus quis foret ad Episcopatum: tunc enim ad talem Ecclesiam etiam novitius eligi valeret, *d. c. nullus. in fin.* Cæterum non sufficit simul profiteri, & in Abbatem eligi, eò quod talis potius amore dignitatis, quàm Religionis & vitæ conversionis professionem facere censeatur, cum nullam spem, vel promissionem habeas, ut Abbas

fiat, monachari debeat, ait Pontifex, *in c. cum ad nostram. 37. h. tit.* Imò etiam plerumque requiritur, ut notabile aliquod tempus post professionem in Religione transactum sit, *arg. d. c. cum in Magistrum.* quia teste D. Hieron. multo tempore discendum est, quod postmodum doceatur. *c. sic vivit. 26. causa 16. quest. 1.* quæ tamen in re plurimum superioris confirmantis arbitrio tribuendum est, qui admittere poterit electum non ita pridem professum, si utilitas, aut necessitas Ecclesiæ id exigere videatur.

IV. Eligi non possunt, qui ex gremio²⁹ Ecclesiæ, de cuius Capituli electione agitur, non sunt. *c. nullus in vitis. 13. dist. 67.* sed hoc potius in favorem Capitularium, & de decentia, ne invitis extraneus obtrudatur, quàm de absoluta necessitate constitutum est. Quare non prohibentur Capitulares huic favori renuntiare, & aliquem extraneum eligere. *c. cum nobis. 19. c. cum inter 21. h. tit.*

Consuetudine quoque & præscriptione introduci posse, ut una Ecclesia teneatur sibi eligere Abbatem, vel Prælaturum de gremio alterius Ecclesiæ, textus sunt in *c. cum dilectus. 8. de Consuet. c. Abbate. 25. de V. S.* quæ tamen in re attendenda sunt ea, quæ circa præscriptionem in actibus *mera facultatis* in Tit. de Præscript. traduntur. Licet verò quidam cum Innoc. in eodem *c. 21. cum dilectus. num. 2.* existiment, etiam Episcopum cum consensu Capituli posse statueri ut Religiosi unius Monasterii teneantur eligere Abbatem de alio monasterio, eò quod hoc ipsum præscribi possit, & non sit contra, sed præter jus; nihilominus id rectius cum Gl. in *d. c. cum dilectus. in V. constitutum.* negatur: quia ex sacris Canonibus Religiosis est jus quæsitum, ut de suo gremio possint aliquem eligere, ergo

ne quidem ex causa potest ipsi hoc jus ab alio auferri, quam ab eo, qui supra jus est. Non obstat, quod prescriptio auferri possit: quia prescriptio auctoritate juris communitis, & S. Pontificis concessa est. Certè si mihi à Pontifice privilegium concessum, vel quidpiam donatum sit, id prescriptione amittere possum, non tamen propterea Episcopus etiam ex causa auferre valet; non enim sola causa sufficit, sed & potestas disponendi contra jus superioris requiritur; & in d. c. 13. dist. 61. generaliter statuitur, ne in vitis Capitularibus Prælati ex aliena Ecclesia obtrudatur, non video, quomodo non sit contra jus, si Episcopus per statutum Religionis necessitatem imponat extraneum eligendi.

22 Quod si Religiosi ex alio monasterio sponte Abbatem elegerint, necesse est, ut sit ejusdem Ordinis, & Religionis; non enim convenit, ut homines disparis professionis vel habitus in iisdem Monasteriis societentur, ut dicitur in Clem. 1. h. tit. S. Pontifex, qui supra Canones est, potest quidem de absoluta sua potentia etiam alicui Clerico seculari Monasterium in commendam dare, sed id imprimis adversatur Trident. Sess. 25. de Regul. cap. 21. & insuper Concordatis Germaniæ, ex quibus, ut in Tit. de Præbendis, dicitur, monasteriis liberum jus eligendi in Germania relictum est; nec dictis Concordatis sine consensu Nationis Germanicæ & extra generale Concilium detogatur, ut in Bulla Concordatorum Nicolai V. habetur.

23 V. Eligi nequeant, qui sunt irretiti censuris Ecclesiasticis, scilicet excommunicatione sive majore sive minore. cap. 7. de cap. ult. de Cler. excom. Item suspensione sive ab officio. d. c. ult. sive à beneficio Gl. in c. cupientes. 16. §. cæterum in V. beneficiis. h. tit. in 6. ne suspensio redda-

tur elusoria, si privatus officio, aut beneficio id per electionem denuò consequeretur. Interdicto personali, qualiter interdicti similes sunt suspensis ab officio. Nec interest circa electionem passivam (quavis aliud sit circa activam, ut dictum) an prædicti censurati denuntiati sint: quia electio passiva tendit in electi magnum favorem, constitutio autem Concilii Constantiensis, & extravag. Martini V. Ad evitanda scandala, non vult censuratis aliquem favorem præstare.

Censuratis etiam quoad hunc effectum annumerandi sunt irregulares: beneficium enim datur propter officium, irregularis autem eum inhabilis sit ad officium, à beneficio quoque excluditur, Covar. in c. Alma mater. p. 1. §. 7. num. 1. prout in specie de irregularitate contracta ob violationem interdicti localis, aut personalis statutum est. in c. is qui. 18. §. is verò. de Sent. excom. in 6.

Quæri posset hoc loco, an Monialis bigama sit eligibilis in abbatissam, si aut veram bigamiam contraxit nubendo pluribus maritis, aut interpretativam nubendo viduo, aut similitudinariam, post professionem nuptias attentando? Respondetur, ratione bigamiæ præcisè non prohiberi: quia in fœminas non cadit irregularitas, quæ tantum respicit Ordines Clericales, quorum incapaces sunt.

Verum an Monialis intra vel extra Matrimonium corrupta, adeoque etiam vidua monogama possit in Abbatissam eligi, saltem ubi Abbatissæ non datur specialis benedictio virginum, major est inter DD. concertatio? Id quidem aliquot graves DD. affirmant, eo quod in jure non habeatur expressa prohibitio, nisi in c. juvenculas. 12. causa 20. quæst. 1. cujus intentio videtur fuisse solum juvenculas prohibere, non viduas

L

viduas

ENGEL
 ...
 ...
 ...
 ...

viduas honestas, *Arg. c. fin. ead. quest. 1.* Attamen plures numero DD. suffulti declarationibus Cardinalium negativam sequuntur, cum ob honorem virginitatis & prerogativam, prater alias etiam considerationes, non deceat, ut virginibus corrupta preponatur. Limitant verò non pauci, ut procedat in ea, quæ est notoriè corrupta, vel saltem pro tali habetur, non verò in ea, quæ est corrupta occultè, & publicè creditur virgo, præsertim si citra periculum diffamationis Abbatiam recusare nequeat: cum hoc impedimentum non sit de jure Divino, & sanctitas vitæ, ac prudentia in regendo supplere possit virginitatis defectum, nullumque adlit scandalum in foro externo. Vid. Palq. *ad Laur. de Franch. p. 1. num. 690. & seqq.* Passer. *in Tract. de Elect. cap. 40. num. 49. & seqq.* Adde hic, quæ tradit Paul. Laym. *in Theol. Moral. lib. 3. sect. 4. num. 9.* ubi tractat, quando occultè corrupta possit ut virgo consecrari. Sed & infames irregularibus accensentur, idque non solum de infamibus *infamia juris*, sed etiam *infamia facti* accipiendum est: neque enim famosis & notatis, & quos scelus & vitæ turpitudine inquinat, & quos infamia ab honestorum cœtu segregat, dignitatis porta patebunt, ait Imperator *in L. 2. C. de Dignit.* cui per similia verba consentit Pontifex *in c. inter dilectos. 11. de Excess. Pralat. & in Reg. 87. juris in 6.* Quænam autem dicatur infamia juris & facti, tractant Interpp. *ad tit. ff. De his, qui notantur infamia.* & alibi etiam in Tit. de Testibus dicemus.

34 VI. Electionem nullam reddit natalium defectus. *c. cum in cunctis. 7. juncto c. innotuit. 20. k. tit.* Licet verò illegimitas tollatur per ingressum in Religionem ad sacros Ordines suscipiendos, non tamen ad

prælaturas & dignitates. *c. r. & ibi DD. de Filiis Presbyt.* Item licet Episcopus ad minores Ordines, & simplex beneficium cum illegitimo dispensare valeat, ad majores tamen Ordines & beneficia curata, ac dignitates tantum S. Pontifex dispensat. *c. 1. jam d. tit. in 6. & d. c. innotuit.*

Præterea legitimitati per rescriptum Principis secularis ex communiore sententia ad dignitates Ecclesiasticas promoveri nequeunt citra Pontificis dispensationem, teste Covar. *in Tract. de Sponsal. & Matrim. p. 2. cap. 8. §. 8. num. 47.* cum Gl. *in c. 1. in V. divisis. dist. 10. & in c. si officia. 2. dist. 59.* Legitimitati autem per subsequens matrimonium quoad omnia, etiam honores & dignitates (exceptâ Cardinalitiâ dignitate ex constitutione Sixti V. quæ incipit: *Postquam &c.*) legitime natis æquiparantur. *c. tanta. 6. & ibi Barb. num. 24. Qui filii sint legit.*

VII. Dignitatis Ecclesiasticæ, sicut & jusvis beneficii incapaces sunt, qui ex genere maculato sunt circa fidem, hoc est, non tantum Hæretici, sed etiam ex Hæreticis, eorumque receptoribus, defensoribus & fautoribus descendentes, qui usque ad secundam generationem ex linea paterna, & usque ad primam ex linea materna ad nullum beneficium Ecclesiasticum promoveri possunt, nisi parentes eorum ante mortem penituerint, & Ecclesiæ Catholicæ reincorporati fuerint. *c. statutum. 15. de Hæret. in 6.* In Germania tamen, ac aliis partibus, ubi hæresis liberius grassatur, hæc constitutio circa hæreticorum liberos, si ipsi boni Catholici sint, & nihil aliud eis obsistat, non videtur recepta. Schismatici quoque eligi prohibentur, postquam tamen ad Ecclesiæ unitatem redierunt, electio dispensativè confirmari permittitur *in c. quia. 5. h. tit.* Sed propter

illud verbum *dispensare*. in cap. 5. positum plures ceñent; quod dispensatio S. Pontificis requiratur; magis autem placet doctrina Abbatis in eodem cap. 5. & Garc. de Benefic. p. 11. cap. 1. §. 1. num. 164. quæ in aliis quoque materiis communiter à DD. recipitur, quod, ubi dispensatio in aliquo Canone permittitur, cum ea non possit rationabiliter intelligi data S. Pontifici, cui aliis competit, censeatur data & permissa etiam inferioribus Episcopalem jurisdictionem habentibus.

Ordinatus à Schismatico denunciato, cum hoc ipso suspensus sit, cap. 1. & 2. de Schismat. eligi non potest.

26 VIII. Eligi non debent Neophyti, qui primum ad fidem Christianam & Catholicam conversi sunt. Ratio sumitur tum ex S. Paulo 1. ad Timoth. 3. Oportet, inquit, Episcopum non esse Neophytum, ne in superbiam elatus in iudicium incidat diaboli: tum ex eo, quod non expediat fieri Doctorem vitæ Christianæ, qui primum discipulus esse cepit. arg. cap. cum in magistrum. 49. h. tit. Quantum autem tempus sufficiat exegisse in fide Catholica, ut Conversus eligi possit, superioris arbitrio consideratis personæ qualitatibus, meritis, & circumstantiis relinquendum erit.

27 IX. Invalida est electio ejus, qui mediante pecuniâ aut aliâ re temporali simoniacè vota consecutus est, licet eo ignorante ab amicis ejus pecunia data sit, adeo quidem, ut nec per novam electionem immediatè sequentem possit assumi, nisi persona media intervenerit, quæ electa renuntiaverit, aut mortua sit. Item nisi ab aliis pro eligendo in fraudem ejus data sit pecunia, tantum ut electio annulletur, vel certè si ab amicis quidem, sed electo expressè in contrarium protestante c. penult. h. tit.

cap. nobis. 27. cap. sicut. 33. de Simonia. Circa hoc punctum autem videri debent quæ in Tit. de Simonia traduntur.

X. Eligi non possunt, qui requisitam atatem non habent. In Episcopo requiritur, quod trigessimum annum exegerit; in inferioribus dignitatibus viginti quinque anni, saltem inchoati ex communi sententia sufficiunt c. cum in cunctis. 7. & ibi Gl. & DD. h. tit.

Circa Abbatissas constitutum habetur in Trident. Sess. 25. de Regul. cap. 7. ut nulla eligatur, quæ sit minor quadragesima annis, & non saltem post expressam professionem octo annis in Monasterio laudabiliter vixerit. Si nulla sit in eodem Monasterio illis qualitatibus prædita, alia ejusdem Ordinis accipienda erit. Si & hoc incommodum superiori, qui electioni præest, videatur, concedit Concilium, ut ex eodem Monasterio eligatur una, quæ annum trigessimum excesserit, & quinque saltem annis in Monasterio laudabiliter vixerit.

XI. Ineligibiles sunt, qui requisitam scientiam non habent c. cum in cunctis. 7. h. tit. requiritur autem in Trident. Sess. 22. de Reform. cap. 2. ut eligendus ad Cathedralium Ecclesiam ante in universitate Studiorum Magister sive Doctor, aut Licentiatum in Theologia, vel Jure Canonico merito sit promotus, aut saltem publico alicujus Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Hæc verò constitutio cum tantum de eligendis ad Episcopatum loquatur, non est extendenda ad Abbatias, & inferiores Prælaturas, in quibus propter minorem gubernationem non requiritur tam emittens doctrina, sed magis prudentia & industria, quæ electus suis præesse possit, consideratur.

XII. Demum impedit electionem viculum alterius Ecclesiæ: nam Episcopus

pus unius Ecclesie non potest eligi in Episcopum alterius Ecclesie, sed postulari debet, & prius per dispensationem S. Pontificis obtinere absolutionem à vinculo, quo priori Ecclesie tanquam spirituali sponsae suae adstrictus erat. Quo sensu etiam à quibusdam accipi solet dictum Apostoli *ad Tim. 3.* quod Episcopum oporteat esse *unius uxoris virum*, sicut in *Tit. sequenti* trademus.

Inter Abbates verò, aliosque inferiores Prælatos, ac monasteria & Ecclesias suas non est proprie spirituale, ac indissolubile conjugium, quod per consecrationem imprimenter Characterem Ordinis Episcopalis proprie contrahitur, & consummatur; ideoque Abbas unius monasterii relictus ad aliud ejusdem Ordinis eligi poterit: licentiam, tamen transeundi petere debet, non quidem à S. Pontifice per viam dispensationis, sed ab immediato suo superiore, Episcopo scilicet, nisi exemptus sit, qui tamen hanc licentiam sine urgenti & gravi causa denegare non potest. Gl. communiter recepta in *cap. si abbatem. 36. h. tit. in 6.*

§. III.

De Ordine & Forma Electionis.

SUMMARIUM.

31. Electio non instituenda ante tertium depositionis diem & exequius defuncti Prælati, valet tamen instituta.
32. Quenam alia præmittenda ante actum electionis.
33. Inspiratio vel quasi, quomodo fiat?
34. Scrutini forma.
35. Vota qualiter ab eligentibus exquirenda.
36. De publicatione electionis, & mutatione voti, & collatione votorum.
37. Pluralitas votorum debet esse absoluta, non respectiva.
38. Consuetudo qualiter probanda.
39. Electionis communis decretum qualiter formandum.

40. Vota debent esse majora & saniora copulati. & ibi de pluralitate votorum in Electione Abbatissarum. Item de accessu post publicationem scrutinium.

41. Compromissi forma; & an valeat in electionibus Regularium?

42. Compromissarii possunt unum ex se ipsis eligere, & hic acceptando potest facere majora.

43. Compromissum quibus modis finiatur.

POSTquam vidimus de eligentibus, & eligendis, nunc ad ipsum electionis processum deveniendum est. Ante actualem igitur electionem quaedam præmitti solent.

I. *Exequie* defuncti Prælati: * Neque enim ante tertium depositionis diem electio instituenda est. *c. nullus. 7. dist. 79. c. bona memorie. 36. v. electionem. h. tit.* Communiter tamen DD. sentiunt, valere electionem etiam ante sepulturam defuncti Prælati institutam, præsertim justà aliquà causâ accelerationis accedente; & quod Pontifex in *d. cap. 36.* pro causâ irritatæ electionis adduxerit præproperam electionem ante sepulturam institutam, non fuisse causam principalem, ut ex contextu liquet, sed fuisse contemptum alicujus, qui electioni interesse debuisset, nec tamen citatus fuit. Gl. *ibidem in v. tractatum.* & Barb. *num. 2.*

II. In ipso die electionis (qui ab Ordinario Superiore cum consensu Principis terræ assignari solet) celebratur missa de Spiritu S. sub qua omnes eligentes, etsi presbyteri sint, sacram Communionem accipiunt, eaque finita ad locum electionis hymnum de S. Spiritu clarâ voce recitant.

III. Qui præest electioni, nomine totius Capituli protestatur, nolle se quemquam ad electionem admittere, qui de jure eligere non possit. An autem aliquando Capitulares possint absque præfide eligere, vide Passerinum. in *Tract. de Electi. cap. 11. num. 69.*

IV. Si Legatus Apostolicus, vel Ordinarius Episcopus interit electioni, solet præmittere abolutionem Capitularium à censuris Ecclesiasticis, quatenus illæ possent Canonicam electionem impedire.

V. Vel tunc, vel prius Capitulariter deliberatur, quam eligendi formam & modum eligentes observare velint. Forma autem electionis triplex traditur in c. quia propter 42. h. tit. scilicet *Inspiratio vel quasi, scrutinium, & Compromissum.*

33 De *Inspiratio*, vel quasi sciendum est, quod electio aliquando fiat per *veram inspirationem*, aut veram revelationem Spiritus S. quæ certa persona à DEO electa designatur, ut fuit electio S. Matthiæ in Apostolum, S. Nicolai in Episcopatum, &c. & hæc legi humanæ non subjacet, nec confirmationem requirit. Alia est autem, quæ dicitur *quasi inspiratio*, quando nimirum nullo precedente tractatu vel nominatione super speciali persona eligenda omnes Capitulares nullo excepto in unum conclamant & consentiunt; ob quam singularem concordiam talis quasi per inspirationem Sancti Spiritus electus creditur. Requiritur tamen superioris cognitio, an sine fraude vel simonia, & liberè omnibus ac singulis consentientibus talis electio facta sit. Item & confirmatio requiritur: quia hæc forma non est simpliciter à Deo, sed quasi, id est, creditur & præsumitur esse à Deo. Panor. in d. c. quia propter 42. vers. nisi. num. 1. & seqq. Hosten. ibidem num. 31. Ait quoque Prosper Fagn. in eodem c. quia propter num. 25. in electionibus Regularium, in quibus juxta constitutionem Trident. Sess. 25. de Regul. c. 6. electio debet fieri per *vota secreta* & eligentium nomina nunquam publicari, non habere amplius locum hanc eligendi formam per *quasi inspirationem*, & consentit

Barb. in Collect. ad d. cap. 6. Trident. num. 15. cum alijs ibidem cit. ubi referunt ita à Cong. Cardinalium declaratum fuisse. Dissentit tamen Layman in 99. Canon. de Prælat. Eccles. Diling. disp. quest. 230. cujus sententia (abstrahendo à declaratione Cardinalium) facile defendi posset; tum, quòd abrogatio juris veteris non præsumatur, nisi quatenus exprimitur, & Concilium Trident. statuens vota secreta & omissionem publicationis explicari possit de forma scrutiniij; tum quòd in electione per quasi inspirationem videatur cessare ratio occultandorum votorum; quia vix potest esse ansa inimicitiarum, quando omnes unanimi consensu in unum conclamantur. Si verò dicta declaratio Card. in forma authentica appareat, eidem acquiescendum est.

De Scrutinio.

AD electionem per scrutinium requiritur, ut presentibus omnibus, qui volunt, debent, & possunt interesse, eligantur tres de Capitulo fide digni, qui secreto, sigillatim, ordinatè ac diligenter exquirant vota cunctorum, & in scriptis redacta mox publicent in communi, nullo prorsus appellationis obstaculo interjecto, ut in Collatione habitæ eligatur, in quem major & sanior pars Capituli consenserit. Ita d. c. quia propter 42. h. tit.

Dicitur I. presentibus omnibus &c. quia vel unus etiam non vocatus, qui de jure aut consuetudine vocari debuisset, potest agere de contemptu, & irritare electionem, nisi malit pro bono pacis eam ratam habere. c. bone memoria. 36. h. tit. & dictum est superius in §. 1. num. 11.

Dicitur II. eligantur tres de Capitulo: invaluit tamen consuetudo, quòd vel ex communi consensu Capituli, vel ordinatione Superioris alij viri idonei, ut in electione

Etione Regularium alii Prælati, vel Confiliarii Episcopi scrutatores deputentur, quam consuetudinem etiam probat Panor. *in d. c. qui propter n. 13.* In quibusdam etiam locis & Ecclesiis usu receptum est, ut scrutatores ante omnia iuramentum præstent, quòd fideliter agere, & secretum, ubi opus fuerit, servare velint.

35 Dicitur III. *secretò esse exquirenda vota cunctorum*, ut quisque liberius dicat, quòd in conscientia sentit; idque dupliciter fieri potest, vel ut eligens accedat, & viva voce scrutatoribus eligendum nominet, vel ut nomen ejus in scheda descriptum offerat.

Adiditur quoque: *ordinate ac diligenter*: ita nimirum, ut scrutatores de Capitulo assumpti omnium primò à se invicem vota exquirant, & duo suscipiant votum tertii, ne si post omnium aliorum Capitularium excepta vota ipsi scrutatores sua addant, alicujus electionem pro arbitrio, per additionem aut denegationem votorum suorum confirmare, vel infirmare possint. *Diligenter* etiam exquirenda sunt vota, quia non sufficit purum nomen electi accipere, sed insuper rationem indagare necesse est, quare eligens hunc potius, quam alium electum velit, ex quo deinde collatio *Zeli ad Zelum, meriti ad meritum* habeatur, & non tantum *major*, sed & *sanior* pars appareat.

Attamen in electionibus Regularium, in quibus *ex d. c. 6. Trident. Sess. 25.* vota omnia secreta esse, & eligentium nomina nunquam publicari debent (quia hæc publicatio in Congregationibus propter necessitatem simul vivendi non nunquam periculosa foret) ista forma non ita rigide observatur, sicut docet Fang. *in eodem c. quia propter n. 23.* & Laym. *de Prælatiis Ecclesiasticis quest. 73.* sed potius recep-

tum est, ut electores singuli nomen eligendi in scheda scribant, eamque clausam in urnam vel calicem conjiciant, ita quidem, ut nec scrutatoribus innotescat, cui singuli sua vota dederint. Collatio verò *Zeli ad Zelum* suppletur tum ex præsumptione, quòd Regulares propter incapacitatem proprietatis non facile obnoxii simoniæ aliquem bono Zelo elegerint; tum ex prævia visitatione monasterii, vel inquisitione super persona electi, ejusque scientia & meritis postmodum instituenda.

Dicitur IV. *vota singulorum in scriptura redigenda* (quòd per scrutatores, aut tabellionem faciendum est,) & sic redacta mox *in communi publicanda esse*, hoc est, ut scrutatores palàm coram Capitulo electum, vel si plures fuerint, electos, antequam ad alium actum procedant, nominent & pronuntient. Hujus publicationis iste est effectus primarius, quòd eligentes censeantur functi suo officio, & votum datum amplius mutare non possint; prius verò antequam publicatio fiat, locus est penitentiae & mutationi, *c. publicato. 53. h. tit.* De *accessu* autem minoris partis ad majorem, vel æqualis ad alteram mox inferius *sub n. 40. vers. illud etiam.* dicitur. In postulatione verò etiam publicato scrutinio variare licet, usque dum superiori postulatio præferatur; quia in postulatione nullum jus acquiritur postulato, sicut ex receptiori sententia tradit Barb. *in Collect. ad d. c. publicato num. 3.*

Dicitur V. *ut collatione habit à is eligatur, in quem major & sanior pars consenserit.* Igitur post publicationem, si plures electi sint, & vota eligentium in plures divisa, collatio est instituenda à scrutatoribus, & hæc est triplex. * *numeri ad numerum, Zeli ad Zelum, meriti ad meritum.* Numeri ad numerum, ut inde resul-

resulter majoritas votorum; tibi de jure non sufficit habere majora vota comparatione partis minoris, & coelectorum, sed requiruntur majora vota respectu totius Capituli, ut si v. g. sint 20. eligentes, electus debeat habere ad minus 11. vota, alias non potest dici major pars Capituli, quia Capitulum ex supposito consistit in 20. & si v. g. tres essent electi, & unus haberet 8. alius 7. alius 5. vota, nullius electio valeret. c. *Cumana*. 50. e. *Ecclesia* 48. c. in *Genesi*. 55. h. tit. c. si cui. 23. Eod. in 6. Afferit quidem *Zypæus* in *Analytica jur. Pont. lib. 3. in tit. De his, quæ fiunt à majori parte Capit.* quod passim in Ecclesiis seu Capitulis non servetur iste rigor Juris Canonici, sed sufficiat habere majora vota comparatione partium minorum; at consuetudo contra jus, licet cæteris paribus valere possit, non tamen ita facile probatur, 38. cum in *facto* consistat, & secundum veriorum sententiam per Doctorem etiam eximium de consuetudine attestantem non censetur factis probata consuetudo, quæ cum sit facti, una cum suis qualitatibus probanda est, an habuerit actuum frequentiam, an tempus legitimum, an causam rationabilem, an nunquam per contrarios actus interrupta sit? sicut docet *Jason* in *L. de quibus. ff. de LL. & Mynf. Cent. 6. observ. 66.* de quibus conditionibus superius in tit. de *Consuetudine* dictum.

Istud etiam adnotandum est, quod vota alternativa: v. g. *eligo Petrum vel Paulum, mihi perinde est*; conditionata: *eligo Petrum, si illum Paulus, vel potior pars Capituli elegerit*; incerta: *illum eligo, quem Paulus eligit*, pro non datis habeantur, & si post factam electionem instituantur collatio numeri ad numerum, talia vota non computentur c. 2. h. tit. in 6.

Zeli ad Zelum collatio faciendâ, quod

in d. c. quia propter. & passim alibi copulative requiratur, major & sanior pars consenserit, ut scilicet electus aliquis sit ab illis, qui sunt prudentiâ & pietate magis conspicui, &c. *Meriti ad meritum* collatio ipsos electos concernit, uter nimirum majoribus meritis, scientiâ, aliisque virtutibus præpolleat.

Collatione ita peractâ debet formari 39 communis electio nomine totius Capituli, & per unum ex scrutatoribus, vel alium ad hoc deputatum pronunciari, qui solus pro electo exclusis aliis habendus sit, c. *sicut*. 21. h. tit. in 6. Formam hujus communis electionis brevem & usitatam ponit *Laym. de Pralat. Eccles. quest. 77.* videlicet: ego *Nomine meo, & eligentium, mihi que consentientium invocata gratiâ Sancti Spiritus in Episcopum vel Abbatem hujus Ecclesie eligo, & electum coram vobis pronuntio N. in nomine Patris, &c.*

Quod si collatione habitâ vota reperiantur ita dispersa, ut nullus majora respectu totius Capituli habeat, aut duo sint in votis æquales, decretum electionis, sive communis electio formari non potest, sed nova electio instituendâ erit: quia prior in effectu non fuit electio Capituli, cum nullus ex supposito à majore parte Capituli electus fuerit, quare quod in c. *publicato* 58. h. tit. dicitur, post publicationem non licere vota mutare, intelligendum est, si ex priori scrutinio cura effectu secuta sit electio; nisi tamen jam trimestre elapsum esset, tunc enim devolutio ad superiorem fieret. Castos ergo oportet esse Capitulares, ne electionem ad finem trimestris differant, ne fortassis ob emergentes electionis discordias tempus deficiat.

Denum licet in *sepe. d. c. quia propter*. 40 copulative requiratur, ut aliquis electus

étus sit à majori & saniori parte Capituli, ac si unus majora, alter saniora habeat, neutrius electio valeat. *c. Ecclesia. 57. h. tit. si tamen majora in duplum superent, alia collatio Zeli ad Zelum non instituitur, sed hoc modo per majora electus simpliciter confirmatur. c. si quando. 9. h. tit. in 6.*

Specialis dubitatio est circa electionem Abbatissæ ex *c. indemnitatibus. 43. §. sane. h. tit. in 6.* an ad ejus valorem præcisè requiratur, ut duæ partes Monialium consentiant, vel sufficiat habere majora vota? Sed si textus rectè expendatur, id solum dicit, quòd electa à duabus partibus debeat statim confirmari nullâ admittâ contradictione ante confirmationem, ita tamen ut post confirmationem & benedictionem adhuc salva maneat accusatio, & denunciatio, si qua sit, contra eandem: at verò si aliqua tantum habuerit majora vota, & sint opposites contra illam, debent audiri summariter sine strepitu judicii ante confirmationem, Pasqual. *ad Laur. de Franch. p. 1. num. 685. Passer. Tract. de Elect. c. 40. num. 35.*

Illud etiam admodum notabile est, quòd licèt in electionibus virorum non haberet locum *accessus* post publicatum scrutinium, quia tunc vota mutare non licèt, ut putat Passer. *d. c. 40. n. 38. arg. c. publicato. 58. h. tit.* locum tamen habere in electione Abbatissæ seu Monialium, & per eum constitui posse duas partes ad effectum, de quo supra, statuitur in *d. c. indemnitatibus 43. §. sane. h. tit. in 6.* Imò Panorm. *in d. c. publicato. n. 7.* generaliter docet in electionibus post publicatum scrutinium posse fieri *accessum* à minori parte ad majorem; vel si vota sint æqualia, ab una ad alteram: ideòque text. in *d. c. publicato.* intelligi tantum de variatione in præjudicium electi jus ex datis votis habentis.

Quid autem speciale sit in electione S. Pontificis, vide infra in tit. *de Majori & Obed. §. 2.*

De Compromisso.

Electio per *compromissum* fit, quando Capitulares facultatem eligendi in unum, v. g. Episcopum, vel plures idoneos viros conferunt. Nec interest, an compromissarii de Capitulo sint, nec ne, *c. causam. 8. hoc. tit.* dummodo Clerici & Viri prudentes sint, qui possint utiliter Ecclesie prospicere. Quòd si Capitulum in eligendis compromissariis difficulter conveniat, potest aliquos eligere, per quos ipsi compromissarii eligantur. Passer. *Tract. de Elect. c. 22. n. 3.* In Laicos verò, quibus negotium electionis tractare non convenit, haud rectè compromitteretur. *arg. c. 2. de Judic.* Debet autem hæc potestas eligendi committi de unanimi totius Capituli consensu, nemine proorsus discrepante: unius enim contradictio potest impedire compromissum, cum hic de jure singulorum agatur, ne quis invitus suâ voce Capitulari in electione privetur, Panorm. *in c. scriptum. 40. n. 3. & in c. quia propter. 42. §. vel saltem. n. 2. h. tit.* Joann. Honor. *h. tit. n. 7.* Passer. *in Tract. de Elect. c. 21. n. 19.* ubi tamen apud eum aliqui exceptionem statuunt in compromisso *limitato*, de quo mox; cum in isto non fiat singulis tantum præjudicium, ideòque sufficet in hoc compromissum à majori parte consentiri.

Compromissum duplex est, absolutum & limitatum. Absolutum est, quando generaliter omnis eligendi potestas compromissariis conceditur, sive eligendus de gremio sit, sive non. Limitatum verò communiter DD. asserunt, si sub hac forma compromittatur, ut Compromissarius exquiritis secretò singulorum votis illum eligere debeat, quem invenerit à majori parte

Capi-

Capituli nominatum. *c. cum dilectus. 32. h. tit. & c. cum expediat. 29. Eod. in 6.* Non valeret autem compromissum istud, ut is eligeretur, quem pars major non respectu totius Capituli, sed comparatione partium minorum nominasset. *c. si cui. 23. h. t. in 6.* Unde hanc formam esse mixtam ex scrutinio & compromisso, in eoque formam scrutinij à Compromissario observandam esse, cum *Gl. in d. cum expediat. & alijs tradit Passer. d. Tract. de Elect. c. 22. num. 6.* ita ut parum vel nihil à scrutinio differat. Sed *Laym. in 99. Can. de Pralat. Eccles. quest. 85.* alias etiam conditiones in compromisso limitato admittit, v. g. ut unus ex Capitularibus eligatur, aut unus eligatur, qui non sit ex compromissarijs.

Utrum autem vigore Concilij Trident. *Sess. 25. de Regul. c. 6.* in electionibus Regularium forma compromissi sublata sit, dubitatur? & pro affirmativa allegantur declarationes Cardinalium à Passer. *d. Tract. c. 1. num. 159.* quæ si appareant in forma authentica cæteris paribus, utique ijs pendendum est juxta dicta in *Proæmio n. 15.* Alias verò negativa non improbabiler teneri potest cum *Miranda. in Man. tom. 2. quest. 23. art. 3. concl. 2. Paschal. in Addit. ad Lawet. de Franch. p. 1. num. 33.* & pluribus alijs, quod etiam refert *Passer. d. cap. 1. num. 55.* abrogatio enim juris non confertur nisi expressa, & mens Concilij tantum videtur fuisse ut in casu, quo Capitulares dant vota, illa nunquam publicentur propter occasionem inimicitiarum inter confratres, quæ occasio hoc ipso cessat per compromissum ab omnibus approbatum, saltem in extraneos compromissarios factum.

Compromissarij, quibus simpliciter jus eligendi concessum est, etiam *postulationem* facere possunt, si ita videatur Ecclesiæ expedire; cui enim datur jus eligendi, ei

dem etiam jus postulandi concessum intelligitur. *cap. in causis. 30. ubi Gl. & Innoc. h. tit.*

Sed & juxta probabiliorum sententiam relatum à Panorm. *in c. cum in jure. 33. h. tit.* ex scriptis compromissarij aliquem eligere possunt, ne eis officium suum damnosum sit.

Quod si disparia fuerint vota compromissariorum, potest nonnunquam accedere, ut ille ex compromissarijs, in quem aliqua vota directa sunt, acceptando talem electionem hoc ipso majora efficiat. v. g. si tres sint compromissarij, unus nominet suum coelectorem, & alter extraneum; ille coelector ab uno nominatus acceptando hanc nominationem in effectu censetur habere duo vota, & prævalebit extraneo unicam tantum votum habenti. *d. c. cum in jure 33. h. tit.*

Non obest, quod eligentes seipso reputentur ambitiosi, & vel ideo ineligiblees *c. in scripturis. 9. Caus. 8. quest. 1. 24.* enim quod talis acceptatio non sit directa sui electio, sed consensus in electionem aliorum jam prius de se factam, qualem consensum etiam alij electi præstare possunt. Ante electionem autem aliorum nullus compromissarius citra notam ambitionis seipsum nominare valet; aut si unus solus sit compromissarius sub quacunque forma, ut quemlibet idoneum eligere possit constitutus, sibi tamen votum directe non rectè attribuit, sicut nemo à se ipso oritipotest, & nemo sibi ipsi sumit honorem, nisi qui vocatur à DEO, sicut Aaron, teste Apostolo *ad Hebr.*

In forma quoque *Scrutinij* hæc res locum habere vix potest, licet forte unus ex coelectis medietatem votorum Capitularium pro se habeat, & unum tantum deficiat ad majorem Capituli partem constituendam

dam; neque enim propterea talis acceptando hanc electionem majora efficere potest, cum ante publicationem Scrutinii incognitus sit numerus votorum, & electio de ipsius persona; post publicationem autem non admittatur sine novo Scrutinio votorum commutatio, ut supra dictum, nisi forsitan unus ex scrutatoribus fuisset coelectus, qui ante publicationem scire posset sui electionem & mutando votum suum acceptaret; quem casum relinquo considerandum, quia non habeo in terminis alium ejus autorem; ducor tamen argumento à simili, quod docet Passerin. *d. Tract. cap. 22. num. 42.* posse dari casum etiam in *scrutinio*, si forma *d. cap. quia propter.* non exactè observanda foret, & vota darentur vel publicè, vel etiam secretò, sed post publicationem liceret mutare votum per accessum, tunc enim electus à medietate posset mutando votum acceptare.

43. *Expirat* compromissum non tantum per electionem factam, sed etiam aliis modis, ut I. si tempus ad finiendam electionem à Capitulo Compromissarii præfixum elapsum, ut in *c. cum veteri. 52. h. tit. II.* Possunt Capitulares mandatum eligendi compromissarii datum re integrâ, antequam substantialia, scilicet tractatus & nominatio de aliqua persona eligenda intervenit, revocare; dummodo revocetur à majore parte Capituli: quia licet unus possit ab initio impedire compromissum, revocare tamen non potest: consensum enim semel præstitum aliquis tam facile mutare non potest in præjudicium majoris partis Capituli, *c. in causis 30. & ibi Gl. h. tit. III.* Expirat compromissum, si electio compromissariorum non habuerit effectum, ut si electus noluerit acceptare, vel mortuus sit, aut à compromissariis postulatio instituta, eaque ante præsentationem superiori

factam revocata: his enim casibus censentur Compromissarii functi suo officio, ut illud sine nova commissione saltem tacita, quæ resultat ex tolerantia Capituli, reassumere non possint. IV. Si tempus juris videlicet trimestre Compromissarii sine electione elabi permiserint, expirat compromissum, & jus eligendi ad superiorem devolvitur; quia sibi imputare debent Capitulares, quòd in negligentes compromiserint, aut citius mandatum non urserint, aut revocaverint, *c. si Compromissarius. 37. h. tit. in 6. V.* Si compromissarii elegerint indignum, sive scienter, sive ignorantè, functi sunt suo officio, & finitur compromissum, sed jus eligendi redit ad Capitulum, nisi ipsum quoque electionem de indigno ratam haberit, *d. c. si Compromissarius.*

§. IV.

De Consensu, Confirmatione, & Consecratione Electi.

SUMMARIUM.

44. Electus debet electioni consentire intra mensem, & quid de Religioso electo ad aliud Monasterium?
45. Electus habens occultum impedimentum canonicum an possit consentire electioni?
46. Recusare electionem quislibet potest.
47. Electio digni præ digniore an valeat?
48. Electio renuntiante aut moriente vel electione occultum vitium irritata datur novum electionis tempus.
49. Confirmatio electionis quando, & qualiter petenda?
50. Confirmatio ad quem spectet?
51. Ante confirmationem an & quando possit electus administrare?
52. Ante confirmationem que præmittenda?
53. Si scrutatores asserant majora vota pro electo, eligentes verò negent, quibus credendum.
54. Confirmantes indignum pena: confirmatione autem irritata non ideo etiam irritatur electio.
55. Confirmatus ante consecrationem non potest ea, quæ sunt Ordinis, potest tamen delegare.
56. Consecratio quando & à quo petenda, & qualiter petenda?

57. Beneficia electi vel translati quando vacant, & quis conferat.
 58. Beneficium Abbatum quid, & in quo conveniat & differat à consecratione?
 59. Beneficium Abbatum quo die fieri possit.
 60. Abbatem Benedicti qualiter Pontificalia exercere, ordinare, paramenta benedicere, &c. possint? remissive.

Post electionem factam incumbit eligentibus, ut quam citius commodè poterunt, electionem electo præsentent, & consensum ejus desuper requirant, quem electus *intra mensem* præstare tenetur, alias jure ex electione quaesito hoc ipso privatus erit, nisi forte ea sit electi conditio, ut sine superioris licentia consentire nequeat; quo casu idem electus, seu eligentes loco ipsius consentiendi licentiam ab ejus superiore cum illa celeritate, quam superioris præsentia vel absentia permiserit, impetrare debebunt. *cap. quam sit. 6. h. tit. in 6.*

Et quidem si Religiosus electioni in alio monasterio de se factæ consensum ante Abbatibus sui impetratam licentiam (quam Abbas etiam irrequisito conventu dare potest) præstiterit, in poenam electio eo ipso viribus evacuetur, *c. si Religiosus. 27. h. tit. 6.* Licentiam quoque generalem à superiore concessam Religioso, ut electioni vel provisioni cuilibet de se faciendæ suam possit impendere assensum, cum ambitionis vitio viam parat, reprobatur, & invalidam declarat Pontifex, *in Clem. ult. h. tit.*

Porro quia *in d. c. 6. h. tit. in 6.* cuilibet electo mensis deliberatorius concessus est, quo citra ambitionis notam uti non possunt, quorum consensus à superioris licentia dependet, ideo istis prædictus mensis tunc primum currere incipit, quando superioris licentiam impetrarunt. Joann. Honor. *h. tit. num. 15.*

45. Quid autem si electus occultum aliquod impedimentum habeat, v. g. irregularis,

vel illegitimus sit, &c. potestne salvâ conscientia dignitatem oblatam acceptare, absque eo, quòd tale impedimentum manifestet? Ratio dubitandi est, quòd regulariter nemo ad sui diffamationem & honoris in communi hominum æstimatione habiti jacturam faciendam obligetur, ut per *Gl. in cap. 2. de Consecr. in 6.* Item quòd constitutio Ecclesiastica ad occultum non porrigatur, nec Ecclesia de occultis judicet.

32. Ordinariè non posse acceptari dignitatem, antequam super occulto impedimento dispensatio impetrata sit, ut probatur *ex c. impotuit. 20. h. tit.* ubi ponitur casus de quodam occultè illegitimo electo, & dicit ibidem Pontifex, quòd spontè ac humiliter suum maluerit confiteri reatum, & impetrare dispensationem, *quam lesâ conscientia thronum conscendere pastorallem*: Canones enim constituentes impedimenta electionis justè sunt in foro externo, consequenter etiam in interno. Et licet subinde poenales sint, tamen poena ipso jure illata, quæ aliam exteriorem executionem non requirit, ut censura, inhabilitas, etiam in conscientia locum habet, ut superius in *Tit. de Constitutionibus* explicavimus.

Non obest allata dubitandi ratio: quia infamia evitari potest dignitatem recusando sine expressione occultè impedimenti. Si tamen poneretur casus, in quo vel propter instantem merum, vel propter publicam Ecclesie utilitatem non posset facile recusari dignitas, excusaretur à culpa, qui dissimulato impedimento acceptaret dignitatē, & clam impetraret dispensationem, & reconvalidaret titulum. Innoc. *in d. cap. innotuit. m. l.* Lex enim humana constituens impedimentum non obligat in casu tam extraordinario, & cum sui gravi detrimento.

Ad alteram rationem dicitur, quòd Ecclesiastica constitutio non porrigatur ad occulta per se, quæ sunt merè interna in cogitatione persistentia, bene autem ad occulta per accidens ex defectu probationis, de quibus quidem Ecclesia non iudicat in foro externo, quamdiu occulta sunt, valet tamen Constitutio, aut pœna desuper lata, quatenus in actum externum prodierunt; quæ responsio declarari potest ex illis, quæ in eodem Tit. de Constit. de materia Legum diximus.

46 Ceterum sicut beneficium invito non datur, & quilibet juri suo renunciare, ita quilibet electionem oblatam recusare potest, adeò ut ne quidem Religiosus à superiore ad ei assentiendum cogi valeat, cum jure suo, quod in Monasterio per professionem quæsitum habeat, privari non debeat, nisi quòd subinde lex charitatis obliget ad acceptandam electionem, si ita exigat Ecclesiastica utilitas, & alius æquè idoneus non adsit, juxta illud Christi: *Petree si diligis me, pascere oves meas, &c.* Imò licet alius æquè idoneus adsit, rectè tamen faciet electus assentiendo, quòd præ altero vocationem divinam habere censetur.

47 Sed quid, si dignus electus sit omisso digniore, valebitne, & acceptari poterit electio? Licet Sacri Canones desiderent, ut dignissimus eligatur, non tamen irritant electionem de digno factam, ideoque & talis electio acceptari poterit, arg. c. cum nobis. 19. vers. illius. h. 11. plerumque tamen eligentes peccant, præsertim si odio aut favore personam dignioris prætereant. Dignioritatem autem non præcisè ex doctrina, nec probitate, sed etiam ex prudentia & aptitudine ad regendum æstimare debemus. Videatur Zoëf. h. tit. num. 45. & seqq. prolixè Passerinus in Tract. de Elect. cap. 30. Tambur. de Jure Abb. tom. 1. disp. 5. quest. 13.

Demum adnotandum, quòd si electus recuset, vel post consensum præstitum juri suo renunciaret, aut moriatur, vel electio propter ejus occultum vitium irritetur, eligentes habeant à dissensu, renuntiatione, morte, aut irritatione tempus trimestre integrum ad aliam electionem faciendam. c. si electio. 26. hoc tit. in 6.

De Confirmatione.

Post consensum electioni præstitum debet electus confirmationem intra tres menses à die consensûs numerandos petere; quòd si justo impedimento cessante intra hoc tempus petere omiserit, tacitè juri suo renuntiâsse censetur, & electio eo ipso viribus evacuetur. c. quam sit. 6. in fin. & ibi Gl. h. tit. in 6.

Speciale est circa electos in Cathedrali, vel Regulari Ecclesia, quorum confirmatio spectat ad Sedem Apostolicam, ut intra unum mensem à præstito consensu ad ipsam sedem (etiam cum vacat. Clem. ne Romani. 2. §. fin. h. tit.) iter arripiant, & ad faciendum tantum temporis sumant, quantum necesse erit pro locorum distantia, aut certè, si ex justa causa personaliter comparere nequeant, procuratorem de omnibus sufficienter instructum mittant. c. cupientes. 16. & c. si postquam. 33. h. tit. in 6. Usu receptum est, ut super electione facta conficiatur instrumentum publicum à Capitularibus, vel Scrutatoribus subscriptum vel subsignatum, ex quo S. Pontifex de valore electionis informetur.

Debet autem confirmatio peti à superiore, & quidem de jure communi gradatim per modum appellationis à proximo superiore, ut confirmatio Abbatis ab Episcopo, vel sede vacante à Capitulo, Episcopi ab Archiepiscopo. c. mos antiquus. 6. dist. 65. c. cum dilectus. 32. h. tit. c. cum olim. 14. de

de Major. & obed. Barb. de Offic. Episc. p. 1. tit. 1. cap. 4. num. 5. hodie verò per Reg. 3. Cancell. & Concordata Germania confirmatio Episcoporum indistinctè Pontifici reservatur. Utrum autem per ista Concordata sublatum sit privilegium Legatorum de Latere, quod habetur in c. si Abbatem. 36. h. t. in 6. ubi iisdem conceditur omnium Episcoporum & exemptorum electiones confirmare, stylus & usus Curie Romanae consulendus est.

Antequam confirmatio impetretur, electus se nullatenus immiscere debet administrationi; quòd si fecerit sub quocunque pretextu, etiam nomine economi, ipso iure est privatus iure ex electione qualito, redditurq; impotenter ineligibilis. c. quatuor. 17. h. s. c. avaritie. eodem in 6. Extravag. 1. h. tit. inter Com.

Dicitur autem electus se immiscere administrationi, recipiendo à Clericis & Laicis Juramenta, & homagia, census & debita, excommunicando, absolvendo, iudicando &c. non autem si tantum preparatoria facit ad futuram administrationem: quia verba maxime legum poenaliū accipienda sunt cum effectu, Glossa in d. c. avaritia. h. tit. in 6. Aliquando tamen licita est administratio ante confirmationem, ut I. si fiat de licentia Confirmatoris. Glossa in d. c. avaritia. II. Si ex privilegio vel consuetudine competat. III. Omnibus electis in concordia extra Italiam, quorum confirmatio ad Sedem Apostolicam spectat, conceditur interim administratio in spiritualibus & temporalibus, ita tamen, ut nihil de rebus Ecclesiasticis alienent. c. nihil. 44. & ibi Joann. And. h. t. Sylvest. v. Confirmatio. num. 2. Joann. Honor. h. t. num. 19. Layman. in 99. Can. de Prælat. Eccles. quæst. 112. Quod tamen ad postulatos, quibus per postulationem ante superioris ad-

missionem nullum jus acquiritur, non videtur extendendum. Joann. And. & Panorm. in c. quanto. 3. de Translatione Episcopi. Imò etiam circa electos, an d. c. 44. adhuc in vigore sit; dubium mihi movet, quòd audivim Episcopos Germania etiam in concordia electos ab administratione abstinuisse, antequam cum placet (ut vocant) licentiam administrandi Romæ acceperint. Imò Passerinus in Tract. de Elect. cap. 33. num. 35. docet, per Extravag. in junct. 1. h. t. inter Com. hodie sublatum esse illud indultum ex d. c. nihil. 44. ut electi sine licentia S. Pontificis, vel absque literis eorum promotionem, confirmationem, consecrationem seu benedictionem continentibus, (si hæc ad Sedem Apostolicam pertineant) ad Ecclesias, ad quas promoti sunt, accedere, vel administrationem accipere non possint; quam constitutionem ait Passer. d. l. etiam de remotissimis Prælatibus intelligendam, quòd tamen ibidem non satis exprimi videtur, & alias de jure veteri non censetur plus correctum, quam expressum. l. precipimus. 32. in fine. C. de appell. Neque illa Extravag. est valde nova constitutio, sed Bonifacii VIII. qui est Authòr Sexti Decretalium, ideoque contrariis DD. non incognita. Defendit verò Passer. d. l. num. 36. valere consuetudinem administrandi ante confirmationem. Vid. etiam Panorm. in d. c. nihil. num. 16. ubi defendit, valere posse consuetudinem, ut electio sine omni confirmatione plenum jus tribuat; sed loquitur de inferioribus Dignitatibus & beneficiis: nam in majoribus Prælaturis, ubi majus est periculum, ne indignus vel simoniacus cum damno & scandalo Ecclesie eligatur, non putarem talem consuetudinem fore rationabilem.

Confirmanti porò incumbit, ut personam, qualitates & mores electi, actumque

sive processum electionis diligenter exploret; quòd si electus coelectum, aut alium electionis suæ adversarium habeat, is ante confirmationem in specie citandus erit; alias generale & peremptorium edictum in Ecclesia, in qua electio celebrata, est proponendum, quo contradictores, si qui sint, moneantur, & evocentur, eaque observatione omisâ confirmatio irrita cenferi debet. *cap. ult. l. tit. in 6.*

§3 Sed quid dicendum, si major pars Capitularium contradicat, se in electum minime consensisse, sed in alium sua vota direxisse, Scrutatoribus contrarium affirmantibus, anne Capitularibus, vel Scrutatoribus magis credendum? *Scrutatoribus*, si duo saltem ex illis jurato deposuerint pro præfente electo, eò quòd scrutatores sint testes, capitulares verò, à quibus vota secretò exquiruntur, & alter alterius votum ignorat, sint testes singulares, quorum etiam Centum regulariter non faciunt plenam probationem; nec admittuntur, si ex adverso probatio magis juridica per testes haberi possit. *c. cum dilectus. 32. & ibi Glossa in vers. Et si tres. & in v. Probatio. Et Panorm. n. 12. b. f. Innoc. ibidem. n. 7.* ubi notat, quòd isti scrutatores non sint testes in causa propria, sed in factò coram se actò in causa aliena, cui testi creditur. Censet tamen Panorm. *d. n. 12.* in rigore non esse omni exceptione majores, cum ob contradictionem eligentiæ & suspicionem falsi agatur de honore & infamia scrutatorum, non autem sit testis idoneus, ad quem ex testimonio laus aut vituperium redundat, ideoque potissimum ob difficultatem probationum admitti. Consentit, quoque Glossa & Innoc. *d. l.*

Præterea confirmatio contradicte non apparente est voluntariæ jurisdictionis, & extra dioccesim quoque, ac territorium con-

firmandis fieri potest. *arg. l. 2. ff. de Offic. Procons. Joan. Honor. b. tit. n. 25.* Tenuis autem ad dandam confirmationem in jure determinatum non reperitur teste Panorm. *in c. 3. h. tit. n. 8.* sed si nimis diu protrahatur, vel injultè denegetur, ad superiorem confirmantis appellatio dabitur.

Pœna Confirmantis indignum est, ut confirmatio cassata ipso jure privatus sit potestate confirmandi proximum successorem, & à beneficio per sententiam suspendatur, pœnâ graviore arbitrio superioris mulcandus, si non ex negligentia, sed malitia id fecerit. *d. c. nihil. 44. & ibi Gl. h. tit.* Quòd si contingat, confirmationem cassari ob non servatum juris ordinem, non propterea cassabitur electio, nisi & in hac, vel ob personam electi, vel processum electionis vitium appareat. *c. si confirmatio. 39. b. tit. in 6.*

De Consecratione & Benedictione.

Confirmatio quamvis tribuat jus in beneficio, ita ut confirmatus administrare, & ea, quæ jurisdictionis sunt, exercere valeat, quæ tamen ad potestatem Ordinis spectant, exercere non potest, antequam Ordinem Episcopalem & consecrationem acceperit. *c. transfusissam 15. c. quod sicut. 28. §. super eo. l. tit.* Interim ante consecrationem similia delegare, & alteri Episcopo licentiam dare in sua Ecclesia Pontificalia exercendi, non prohibetur, quia delegare est actus jurisdictionis.

Electi igitur ad Cathedrales Ecclesias sive Episcopatus necesse habent suscipere consecrationem, & si *intra tres menses* non susceperint, tenentur ad restitutionem fructuum, & intra 6. (numerandos à die confirmationis) sunt ipso jure privati dignitate, nisi iusto & rationabili impedimento

mento excusentur, *Trid. sess. 23. de Reform. c. 2.*

Episcopus de jure communi ab Archiepiscopo, vel cui Archiepiscopus commiserit, consecrandus est, Archiepiscopus vero ab omnibus suis suffraganeis, *c. si Archiepiscopus. 6. & c. seq. de Temp. Ordin.* Hodie vero Confirmatio & Consecratio Episcoporum S. Pontifici est reservata, quæ in partibus solet delegari. Ante consecrationem fit certa quædam inquisitio & examen super persona consecranda, & exiguntur ab ea articulatae promissiones de bona administratione, & pastoralis officii executione, de quibus videri potest *Barb. de Offic. & potest. Episc. p. 1. tit. 1. cap. 5.*

Debet autem fieri consecratio de jure in die Dominica, & quando cantatur Hora Tertia in choro, *c. 1. in princ. dist. 75.* & à tribus saltem Episcopis, *c. porro 2. dist. 66. d. c. si Archiepiscopus.* aded ut consecratio à minore numero Episcoporum facta invalida censetur, *c. Archiepiscopus. 1. dist. 66.* *Barb. d. l. sub n. 5.* apud quem tamen tradunt DD. quod hic numerus Episcoporum non sit à Christo, sed ab Apostolis determinatus, ideoque ex causa dispensare possit S. Pontifex, ut consecratio vel ab uno Episcopo solo, vel cum assistentia Abbatum, aut aliorum in dignitate Ecclesiastica constitutorum peragatur. Ordinarie quoque consecratio si extra Curiam Romanam fiat, in illa Ecclesia, ad quam aliquis promovetur, instituenda est, si commode fieri possit, aut saltem in provincia. *Trident. sess. 23. de Reform. c. 2.* Cætera, quæ ad ritum consecrationis pertinent, ex Pontificali Romano legi possunt.

Post consecrationem, vel tempus consecrationis præfixum elapsum (quod etiam in translato jam consecrato procedit, *Barb. de Offic. Episc. alleg. 57, n. 67.*) beneficiis

prius obtenta vacant ipso jure, ut collator ea liberè conferre possit. *cap. cum in curiis. 7. §. cum verò. & ibi Glos. & DD. h. tit.* De stylo autem Curie ajunt beneficia statim vacare tempore promotionis seu translationis, si tamen Papa in promotione vel translatione consistorialiter decernat beneficia statim tunc vacare, aliàs inhærendum juri communi. Vid. *Garc. de Benefic. part. 11. c. 6. n. 5. 7. & 14.* *Barb. in Collect. ad d. §. cum verò. n. 29.* *Paris. de Resign. benefic. lib. 3. quest. 1. n. 76.* Sunt autem Beneficia, quæ promoti per S. Pontificem ad Episcopatus tempore promotionis obtinent, reservata in *Extravag. Ad regimen. 13. de Prab.* innovata in *Regulis Cancellariæ & Concordatis Germaniæ*, ut in *Lib. III. in Tit. de Prebendis.* dicemus.

Ad similitudinem *Consecrationis*, instituta est *Benedictio* Abbatum, quæ etiam aliquando, sed minùs propriè consecratio dicitur, ut in *c. alienationes. 37. causa 12. quest. 2.* Hæc propterea Abbatibus impenditur, quod in honore proximè ad Episcopos accedant, & quædam etiam de Episcopabilibus insignibus, & officiis participant.

Differt tamen *Benedictio à Consecratione*, quod *Benedictio* non imprimat characterem ordinis, sed sit tantum deprecatoria manuum impositio, *c. 1. dist. 69. c. manus. 74. causa 1. quest. 1.* quare etiam Abbatissæ dari potest, *c. meminimus. 13. de Accusat. Clem. attendentes. 2. §. statumimus. de Situ monach.* nec fiat *benedictio* cum assistentia duorum Episcoporum, sed duorum Abbatum, nec ad executionem officii Abbatialis sit substantialis, sed tantum accidentalis. Unde si Episcopus tertio cum humilitate rogatus *benedictionem* sine rationabili causa dare recuset, vel si absens & brevi tempore rediturus non sit, Abbas interim ritò electus & confirmatus

omnia

omnia ad suum officium pertinentia exercere potest. *c. cum contingat 11. & ibi Gl. de Aet. & qualit. c. 1. de Suppl. negl. Pralat.* Neque omnes Abbates vel Abbatissæ benedicuntur, sed ubi moris est. Colligitur *ex d. c. alienationes. 37. & ex Clem. cit.* In eo tamen convenit Benedictio cum consecratione, quod reiterari non debeat, si Abbas de uno Monasterio ad aliud eligatur ad instar benedictionum nuptialium, quæ non repetuntur in secundis nuptiis, *c. 1. & 3. de Secund. nupt. Barb. de Offic. Episc. pag. 2. alleg. 17. n. 51.*

59 An autem sicut Consecratio ita etiam Benedictio tantum die Dominicâ faciendâ sit, non habetur ita in Jure declaratum, idem communiter sentiunt DD. apud Barb. *d. l. quod etiam alio die festo recte instituitur; & Gl. in de Clem. attendentes. in F. Benedicti. asserit, illis quoque diebus fieri posse, in quibus Ordines conferuntur, & Benedictioem Abbatissæ, cum nullam specialem potestatem tribuat, & ideo potius rationem simplicis benedictionis habeat, quolibet die recte dari. Vid. Tamb. de Jure Abb. 1. tom. disp. 11.*

60 Porro exercitio Pontificalium, benedictionibus & consecrationibus paramentorum & vasorum ad Sacrificium Missæ pertinentium, collatione item minorum Ordinum, an & quatenus Abbates Presbyteri & benedicti facere possint & soleant, aliqua dixi in Libello de Privileg. Monast. priv. 49. sed, copiosissime & utilissime videri poterit Tamburinus de Jure Abbatum tom. 1. disp. 21. 22. & 23. & circa potestatem ordinandi idem Tamb. tom. 2. disp. 2. cujus materia sedes in Decretalibus esse potest partim in hoc. Lib. I. in Tit. de Temp. Ord. partim in Lib. III. in Tit. de Consecratione Ecclesie vel Altaris, Item in Tit. de Celebratione Missarum. si cui tractare placuerit.

TITULUS VII.

De Translatione Episcopi.

SUMMARIUM.

1. Translatio quid, & quis possit transferre?
2. Indulta transeundi ad alium Episcopatum, vel etiam retinendi priorem simul cum altero quid operentur?
3. Transferri an possit invitus?
4. Translationis cause.
5. Translati prior Ecclesia, & alia beneficia à quo tempore vacare incipiunt?

Translatio hoc loco est de sede in sedem Authoritate superioris facta commutatio ex causa justa & legitima, si nimirum Episcopus de uno Episcopatu ad alium postuletur, & transeundi licentiam obtineat.

Dico I. Ad hanc translationem requiritur Superioris Authoritatem: quod ita accipiendum est, ut in Episcopis transferendis ipsius Papæ consensus requiratur, qui eos à vinculo spiritualis matrimonii, quo priori Ecclesie adstricti erant, absolvat. Imò etiam aliquo casu confirmatio Episcopi ad Archiepiscopum pertineat, tamen is à vinculo absolvere talem Episcopum non valeret, *c. 1. hoc tit.* sicut nec Legatus de Latere, quamvis alias in multis Sedis Apostolicæ potestate utatur, quia hoc specialiter summo Pontifici reservatum est. *c. 3. & 4. de Officio Legati.*

Et hoc non tantum procedit, si Episcopus in priori Ecclesia consecratus sit, sed etiam si electus tantum & confirmatus, *cap. inter corporalia. 2. h. tit.* Quod si quis propria authoritate ad aliam Ecclesiam transferit, utraq; privandus erit *cap. quanto 3. h. tit.*

Sed quid operatur indultum, quod aliqui Episcopi, quia in aliis Ecclesiis simul sunt